

Nepomnyaschiy A. A. Podvizhniki kryimovedeniya : v 2 t. / A. A. Nepomnyaschiy ; Res. kom ARK po ohrane kult. naslediya. – Simferopol : SGT, 2008. – Т. 2 : TAURICA ORIENTALIA. – 600 s., il. – (Seriya : «Bibliografiya kryimovedeniya» ; vyip. 12).

27. Парафіло Д. М. К биографии заведующего библиотекой «Карай-Битиклиги» С. С. Ельяшевича / Д. М. Парафіло // Матеріали 9-ї Всеукр. наук. конф. : «Актуальні питання історії науки і техніки». м. Житомир, 7–9 жовтня 2010 р. / Центр пам'яткознавства НАН України і УТОPIK. – К., 2010. – С. 348–350.

Parafilo D. M. K biografii zaveduyuschego bibliotekoy «Karay-Bitikligi» S. S. Elyashevicha / D. M. Parafilo // Mater. 9-Yi Vseukr. nauk. konf. : «Aktualni pitannya Istoriyi nauki I tehniki» : m. Zhitomir, 7–9 zhovtynya 2010 r. / Tsentr pam'yatkoznavstva NAN UkraYini I UTOPIK. – K., 2010. – S. 348–350.

28. Тирияки В. З. О Б. С. Ельяшевиче / В. З. Тирияки // Caraimica. – 2007. – № 3. – С. 15–17.

Tiryaki V. Z. O B. S. Elyasheviche / V. Z. Tiryaki // Caraimica. – 2007. – № 3. – S. 15–17.

29. Якерсон С. М. Дамаск – Крым – Ленинград : к истории одной библейской рукописи из собрания Института Востоковедения в Петербурге / С. М. Якерсон // Петербургское востоковедение. – СПб, 1994. – Вып. 6. – С. 520–540.

Yakerson S. M. Damask – Krym – Leningrad : k istorii odnoy bibleyskoy rukopisi iz sobraniya Instituta Vostokovedeniya v Peterburge / S. M. Yakerson // Peterburgskoe vostokovedenie. – SPb, 1994. – Vyip. 6. – S. 520–540.

Парафіло Д. М. Наукове вивчення книжкових багатств «Карай-Бітіклігі» / Д. М. Парафіло // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Історичні науки». – 2013. – Т. 26 (65), № 1. – С. 85–96.

Уперше на основі синтезу невідомих архівних та опублікованих джерел відновлюється картина наукового вивчення книжкових багатств «Карай-Бітіклігі» що здійснювався в період з 10–20-х рр.. ХХ ст. силами як місцевих представників караїмської громадськості і кримських наукових діячів, так і низкою столичних вчених. Висвітлюється хід наукових пошуків і поле дослідження. Особливий акцент приділяється науковій діяльності М. Н. Соколова.

Ключові слова: «Карай-Бітіклігі», бібліотека, П. Я. Чепуріна, Б. С. Ельяшевич, М. М. Соколов.

Parafilo D. M. The scientific study of book treasures «Kara-Bitikligi» / D. M. Parafilo Scientific Notes of Taurida V. I. Vernadsky National University. – Series: Historical Science. – 2013. – Vol. 26 (65), No 1. – P. 85–96.

The scientific study of book treasures «Kara-Bitikligi» during the 10–20 years XX century proceeded unevenly, with varying degrees of intensity. Analysis this evidence based on the problem allows us to assume two periods in the history scientific study of the collection. The first period 1916–1921 years to be made formation collection period, related to the activities in representatives of the Karaite community M. J. Firkovich and S. S. El'yashevich. And the second period 1921–1929 years – to be named the scientific study of the collection period, as the Crimean academic experts P. Y. Chepourina, B. S. El'yashevich, and metropolitan Hebraists Orientalists V. A. Gordlevsky, I. J. Krachkovsky, M. N. Sokolov.

The first period in the history library from 1916 to 1920 years, associated with the names of the first two custodians M. J. Firkovich and S. S. El'yashevich – representatives Karaite intellectuals of the late 19th century, early 20th century. It was thanks their diligence has been working on the primary part private collections in cataloging, admitted to «Kara-Bitikligi» Published archival documents on the history of the Karaite community in the XIX century. Identified only ones printed, several lists of the XVII century. commentary on the Bible, written in Arabic and penned by the famous Karaite theologian Efeta Gallevi, who lived in the X century.

One of the directions of scientific work S. S. El'yashevich was compiling inventories of private collections, the library received from philanthropists. S. S. El'yashevich was inventory the private collection of M. S. Sarach received books, which is currently stored in the funds Eupatorian Regional Museum. By the end of 1920 the library «Kara-Bitikligi» included a more than 1,000 manuscripts and 4,000 volumes of various books on the history of the Karaites and foreign publications. After the establishment of Soviet power library «Kara-Bitikligi» was nationalized became part of local lore museum funds Eupatorium subordinated KrymOHRIS. S. S. El'yashevich was forced to resign custodian of the collection and go in September 1921 from Moscow.

Second period of the study book treasures «Kara-Bitikligi» in the 20-years XX century associated with the names of devotees krymovedeniya P. Y. Chepurina, B. S. El'yashevich. It is through their activity most of the decade managed to keep great part collection, established scientific contacts with representatives of the Leningrad school of scientific Hebraic and Arabic Studies I. J. Krachkovsky, M. N. Sokolov. M. N. Sokolov, together with B. S. El'yashevich the first described collection of written material and found an unknown manuscript of Anan ben David, having inestimable historical value in the context of studying the problem of origin the Karaite religion. B. S. El'yashevich also strongly helped local scientists in studying the book treasures «Kara- Bitikligi» Russian and Soviet Türkology V. A. Gordlevsky, Karaite scholar T. S. Levi Babovic . Scientific results are articles on relevant topics. P. Y. Chepourina with B. C. El'yashevich dismantled archive former Karaite spiritual government, prepared a scientific publication on the history of the Karaite marriage contract «shetarov».

The new policy Y. G. Blagodarnogo, his personal conflict with P. Y. Chepurina and disinterest Crimean leadership Narcompros was led to the closure of the library in January 1929, to leave for Moscow in the first B. S. El'yashevich and then P. Y. Chepurina. The Hebrew Manuscript Fund, consisting of 526 manuscripts and early printed books (incunabula) was transported Fellow of the Institute of Oriental Studies V. L. Dashevskaya in February 1931 Manuscript «Kara-Bitikligi» were incorporated into the collection of such Karaite manuscripts in the office of the Institute of Jewish of Oriental Studies.

Keywords: «Karai-Bitikligi», library, P. I. Chepyrina, B. S. Elyashevich, M. N Sokolov.

Поступила в редакцию 01.11.2013 г.

Рецензенты:

д.и.н., проф. А. А. Непомнящий

д.и.н., проф. С. С. Щевелев